

har lust att breda ut Dig åt flera håll. Cygnæus är för denna allmänhet aldeles opraktisk. Europæus har sitt gifna ämne. – Med ett ord: jag vill för sakens skuld och för Eder gerna lemna bladet – men betänk väl, hvarmed det skall lyftas, så att saken deraf har båtnad, och Ni sjelfva icke förderf. Den som under närvarande Censyrtvång, godtycke och uselhet, icke helt och hållet skrifvit <***> sig, får se sig om. För vetenskapligt folk kan ett blad icke skrivas; och den stora allmänheten lever icke af abstrakt vetande. Det enda håll, hvartåt något borde kunna ske, har i Suometars 200 prenumeranter ett nedslående spår. Att göra Litteratur Bladet Finskt, vore i min tanke den bästa utvägen, om blott någon Redaktion med *Finsk stil* och med för denna nödiga tankar funnes att tillgå. 10

Fråga, hvad Frenckell & Son månne begära för tryckningen. Dennas flyttning från det typografiska eländet härstädes vore en önskelig öfvergång. De Dina äro friska och sunda.

Broderligen
Joh. Vilh. Snellman

P. S. Tala med Morgonbladet och Helsingfors Tidninga för Litteraturbladets annonserande. Helsa båda vänligast och tacka. Likaså Fr. Tengström, till hvilken jag icke heller nu hinner skriva, Cygnæus, Ingman, Sirelius. 20

146 J. V. SNELLMAN – J. J. TENGSTRÖM 9.XII 1848 HUB, Kellgreniana

Kuopio d. 9 December 1848.

Vördade Farbror! 30

Hjertligt tackar jag för deltagande brefvet, med hvars besvarande jag så länge dröjt.

Inga mot denna förhoppning talande underrättelser låta mig tro, att den envisa frossan nu för alltid vikit. Detta lyckliga resultat af resan och Kellgrens hemkomst reparerar med en förnöjd vinter den så mulna och tråkiga sommarn. Skulle jag vara en af Farbrors döttrar – så skulle väl inga ungherrsvisiter oroa för min skuld, men jag skulle ligga åt Pappa att hålla en häst och med dess tillhjälp ersätta de vanliga promenaderna, då alltid något ungt sinne, Frus eller Döttrars vore med. Upprigtigt, skulle icke också de behöfva mera frisk luft än hufvudstadsvintern plår bestå? Det vore också för en vinter en god diversion – och för nästa ett behof, 40

Genom bref af Kellgren har jag fått del af hvarjehanda Patrum yttranden om min Akademiska lämplighet. Endast Prof. Schulténs retade mig smått till en besvärsskrift, emedan det innehöll en modlös, mångtydig insinuation. Men förnämligast den öfvertygelse, att föga rättelse kunde vinnas, och att dock nära ingen förhoppning för mig finnes, kom mig att anse saken så, som troligen rätt är, att nemligen Votanten tyckte sig vara rätt fin, der han var rätt grof, och att hans bristande vetande icke bör förbittra. 50

Med min framtid vet jag icke så noga, hvad det skall blifva. Jag har redan så länge lekt dermed, att jag nu är orolig för den kortaste tid, som fördröjer ett bestämdt steg – kanske också för sjelfva steget. Jag hade bort, då jag icke mera kunde göra min närvarande ställning till en

brygga härifrån till utlandet, lemna densamma på ögonblicket och icke förhåla tiden i vaga funderingar, så mycket mer som jag verkligen alltid ansett professionen för en omöjlighet. Vänne Cygnæus skrifver, »att man nu vid Universitetet gjort *sitt*», uppmanande mig att göra mitt. Det är i min tanke just denna ställning, att man icke mera vill, än skydda sig med *sitt*, som bevisar, att jag för platsen är onödig, och som gör mig omöjlig.

Hvad skall jag dertill göra? Arbetat har jag, ehuru visst icke direkt för ändamålet. Jag måste trösta mig med, att, om jag icke gjort, hvad jag kunnat, jag icke heller gjort så litet, jag kunnat. Tänker dertill, att vår tid i vårt land är så lågt ställd, att pretensionerna icke böra vara så stora. För allt, hvad man skriker derom, finner jag icke, att jag gjort större fordringar på andra, än de på mig och jag på mig sjelf. Till och med tror jag att fordringarne från deras sida varit större.

Men det hjälper dock föga. Summan är, att lifvet snart är slut, och att man kommit det trälände till ända. Hvert än jag drifves; skall jag bjuda till att årligen hålla ut den korta resten; det gör den också kort,

Verldens affärer i dessa tider bringa egna väl i glömska. Det ser för ögonblicket sansadt ut; men fara är, att tillgångarne i Wien och Berlin så retat till ny ansträngning, att ännu det värre förestår. Går Reaktionen till målet här, så kan knappt nog en ny impuls från Frankrike uteblifva, och den sista villan blir än större. Hvem skulle dock fåvitskt misströsta. Blott rhapsodiskt – såsom det skrefs – kunde jag i Litteratur Bladet (, artikeln »Fransk modern Litteratur») antyda min öfvertygelse, att sedlig reform pressas fram. Konstitutionsfesten i Frankrike med messor och allmosor och Cavaignac's sista manifest äro vittnen för tendensen. Uppenbart är der det Thiers'ka sällskapet det lumpna och farliga; och dess seger vore tecken till en ny omstörtning. Förfärande är dock i allmänhet hårdheten hos människohuden; med knifven på strupen göra dessa människor litet eller intet, för att afväpna den hand, som för den. Carnot's föreslagna 40 millioner för allmänna undervisningen – reducerades, tror jag, till 20 000! – 550 för hvarje million invånare!

Min Hustru förenar sina välönskningar med mina för Farbrors och Familjs välgång.

Med vördnadsfull tillgifvenhet

Joh. Vilh. Snellman,

P. S. Om hosföljande till Kellgren beder jag vördsammeliga. Dertill om öfverseende med min förderfvade piktur.

147 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 1848

RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

Den välvilja, hvarmed Högvälborne Herr Grefven behagat yttra deltagande för mitt bästa, gifver mig mod att med en ödmjuk bön vända mig till Herr Grefvens fortfarande ynnest.

Underrättelsen, att Amplissimum Consistorium Academicum tilldelat mig första rummet å förslag till lediga professionen i Filosofin, föranleder mig tro, att Hans Kejs^rerliga Majestät och Universitetets Höge Cancellar Nädigst kunde fästa något afseende på denna rekom-